

MED **HJÄRTA** FÖR VÄRMDÖ

KRISTDEMOKRATERNA I
VÄRMDÖ - 2022

Bäste Värmdöbo,

Värmdö ska vara en kommun där det ska vara lätt att bo, men också leva och utvecklas för gammal som för ung. Vi ska erbjuda en bra barnomsorg och förskoleverksamhet och en skola i toppklass. Det ska finnas ett rikt kultur- och idrottsliv i kommunen för att skapa en fungerande vardag. Men vi vill också se fler företag och ett rikt näringsliv i kommunen så att fler Värmdöbor inte ska behöva pendla till andra kommuner för att arbeta. Och när vi blir äldre och inte längre klarar oss själva ska det finnas en väl utbyggd äldreomsorg.

Men för att erbjuda en bra förskola, en bra skola och en väl fungerande äldreomsorg och ett rikt näringsliv så måste politiken kunna förena hjärna och hjärta. Med hjärna menar vi att en god ekonomisk hushållning är centralt. Till skillnad från våra kamrater på vänsterkanten i politiken tror vi inte att höga skatter är lösningen på alla problem. Genom en ansvarsfull hushållning med våra gemensamma resurser kan vi skapa resurser åt de som behöver det mest. En oansvarsfull ekonomisk politik slår alltid hårdast mot de med knappa resurser. Tack vare en god ekonomisk hushållning har vi också kunnat ge Värmdöborna pengar tillbaka genom att sänka kommunalskatten. Det vill vi fortsätta att göra när utrymme ges.

Med hjärta menar vi omsorgen om de svagaste och inte minst de äldre som har varit med och byggt samhället vi andra skördar frukterna av idag. Vi behöver fler äldreboenden i kommunen och på sikt vill vi ha en äldreboendegaranti. En åldring ska inte behöva känna otryggheten av att eventuellt nekas ett anpassat boende.

Det ska vara enkelt att leva och bo på Värmdö. Kristdemokraterna säger nej till jakten på bilismen. Vi ska underlätta för Värmdöborna att ta kollektivtrafiken till och från arbetet, inte straffa bilisterna. Det är utsläppen vi ska jaga, inte transportererna.

Styrelsen för Kristdemokraterna i Värmdö, juni 2022

Innehållsförteckning

När vi blir äldre	4
Att gå i skolan	6
Barnomsorgen och förskolan	6
Grundskolan	7
Gymnasiet	8
Så bygger vi Värmdö.....	9
På vår fritid	11
Ett Värmdö för alla	121
Värmdöbor ska känna sig trygga	13
Ett företagervänligt Värmdö.....	14
Ett hållbart Värmdö	155
Kommunen är till för invånarna	16
Integration.....	188
En levande skärgård.....	19

När vi blir äldre

Människovärdet beror inte på åldern eller den egna förmågan. Äldreomsorgen ska därför präglas av trygghet, värdighet och delaktighet. Vår utgångspunkt är att varje person bäst känner sina egna behov och att möjligheten till inflytande och valfrihet därför ska vara stort. Närhet och gemenskap är grundläggande mänskliga behov, något som det offentliga inte fullt ut kan tillfredsställa. Av denna anledning måste äldreomsorgen måna om goda relationer med anhöriga och ett gott samarbete med exempelvis anhöriga, föreningar, kyrkor och andra ideella krafter.

Alla medborgare ska kunna åldras med värdighet. Det innebär att service, vård och omsorg ska vara tillgänglig och ges utifrån en helhetssyn på den enskilde med hänsyn till själsliga, andliga och materiella behov. Denna samhällseliga skyldighet innebär att äldreomsorgen måste vara väl utbyggd med hemtjänst och hemsjukvård, olika former av dagverksamhet samt ett varierat utbud av boendeformer.

Tyvär är ensamhet och passivitet bland äldre ett problem. Det finns också personer som inte får den omsorg de behöver och som ett resultat av detta drabbas av exempelvis undernäring men också oro och ångest.

KRISTDEMOKRATERNA ANSER ATT:

- vård och omsorg ska vara personcentrerad och utgå från den enskildes behov, situation, förmågor och preferenser.
- En mötesplats för seniorer ska skapas i Gustavsberg
- all personal inom omsorgen som jobbar vårdnära måste kunna kommunicera på god svenska.
- hög kvalitet och stor valfrihet vad gäller maten ska garanteras inom äldreomsorgen.
- arbetet med planerade SÄBO vid Gustavsgården samt Ösby ska prioriteras.
- arbetet med planering av ett äldreboende vid Skärgårdskyrkan ska fortsätta.
- kommunen ska fortsatt värna och utveckla träffpunkter i hela Värmdö för äldre i samverkan med civilsamhället med en variation av aktiviteter.
- kommunen ska vara offensiv i detaljplaneringen och bejaka initiativ från ideella föreningar och privata företag som vill bygga bostäder för äldre typ trygghetsboende och seniorbostäder med olika upplåtelseformer.
- på sikt ska varje person över 85 år som vill garanteras plats i anpassat boende när personen själv bedömer att behovet finns. Detta utan biståndsbedömning.
- det ska finnas många olika former av boende för äldre utöver särskilt boende, exempelvis seniorboende och trygghetsboende, med olika upplåtelseformer.
- kommunen ska ha ett välutvecklat anhörigstöd. Det ska finnas tydlig information kring vilket stöd anhöriga har rätt till.
- kommunen ska i särskilt boende ha en medicinskt ansvarig rehabiliterare, MAR, för att för att snabbt kunna påbörja rehabilitering efter sjukdom eller skada.
- användandet av ny teknik för såväl brukare, anhöriga som personal, bör utvecklas i syfte att

öka trygghet, aktivitet och delaktighet samt stärka integritet och självbestämmande.

- alla som fyllt 77 år ska fortsatt erbjudas hembesök för att få information om kommunens verksamhet och ges möjlighet att framföra önskemål.
- det ska finnas kuratorer tillgängligt i äldreomsorgen för samtalsstöd till boende och anhöriga.
- det ska finnas wifi på alla äldreboenden.
- en modell för en förenklad biståndsbedömning ska införas
- den medicinska kompetensen ska ytterligare stärkas inom äldreomsorgen.
- att det ska råda största möjliga valfrihet inom äldreomsorgen.
- det behövs fler utbildade inom yrken i vård- och omsorgssektorn för att möta framtida rekryteringsbehov.

Att gå i skolan

Kristdemokratisk utbildningspolitik fokuserar på kunskap, klassisk bildning och arbetsro. Vi arbetar för en skola där ingen hålls tillbaka, ingen lämnas efter och där alla barn behandlas med respekt. Skolan ska skapa förutsättningar för att varje barn ska få lära så mycket som möjligt, utvecklas och förverkliga sin potential. För att det ska vara möjligt krävs att skolan erbjuder kunskap för ett liv på arbetsmarknaden, men också klassisk bildning. Skolan ska inte bara rusta eleverna för arbetsmarknaden utan också ge förståelse för vårt samhälle för vår historia, vårt kulturarv samt de värdefulla dygder och den etik som förvaltats av kristen och västerländsk idétradition.

Kristdemokraterna vill betona vikten av en skola som har höga förväntningar på både elever och personal. En skola som möter varje elevs utmaningar med tro på elevens potential att lyckas efter sin bästa förmåga. Mycket tyder på att senare decenniers resultatförsämringar i den svenska skolan kan förklaras av att den lärarledda undervisningen har minskat. Många studier har konstaterat att undervisning ledd av skickliga lärare är det bästa sättet för elever att nå målen för undervisningen.

Förskoleverksamheten ska vara flexibel till sin karaktär och möta det enskilda barnets behov. Familjer ska kunna välja mellan olika omsorgsformer. God valfrihet för föräldrarna förutsätter mångfald i utbudet. En god och stimulerande omsorg möjliggör för föräldrarna att arbeta, studera eller söka jobb, men har också ett pedagogiskt uppdrag där barnen förbereds inför ett livslångt lärande. Barns och familjers behov ska vara utgångspunkten för barnomsorg och förskola.

Den psykiska ohälsan bland unga är ett samhällsproblem. Elevhälsan ska fortsatt förstärkas. Digital elevhälsa har införts i flera kommuner som ett komplement. Vi anser att Värmdö också bör utveckla en digital elevhälsa. Det är viktigt att fortsatt utveckla samarbetet mellan förskola, skola, socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri för att barn i behov av stöd ska kunna fångas upp i tid. Därför ska en familjecentral öppna i år, för att tillsammans möta barn och familjer i behov av stöd.

Kristdemokraterna var det första partiet som inför valet 2018 flaggade för att skolpengen behövde höjas. Så har också skett under den gångna mandatperioden. Fortsatta satsningar kommer att krävas under kommande mandatperiod.

Barnomsorgen och förskolan

KRISTDEMOKRATERNA ANSER ATT:

- kommunen ska fortsatt värna valfrihet och mångfald med flera alternativa utförare av barnomsorg och förskola.
- kvalitet alltid ska vara styrande oavsett driftsform.
- digital elevhälsa bör utvecklas i Värmdö.
- kommunalt drivna och enskilda förskolor ska ges samma förutsättningar.
- möjlighet till plats i familjedaghem ska aktivt erbjudas alla familjer.
- mindre barngrupper ska prioriteras framför att barn till föräldralediga erbjuds fler timmar i förskola eller annan pedagogisk omsorg.
- behovet av barnomsorg under obekvämt arbetstid ska tillgodoses.
- nolltolerans ska gälla mot mobbing.
- öppen förskola ska finnas.
- en servicegaranti ska inrättas som garanterar förskoleplats inom fyra månader. Om så inte

sker ska ekonomisk kompensation utgå.

- skolorna ska ha kompetens att tidigt kunna upptäcka barn i behov av särskilt stöd och ekonomiska medel för att sätta in de stödresurser som krävs i det enskilda fallet.
- vi vill införa elevhälsogaranti som innebär att varje elev ska kunna komma i kontakt med elevhälsan under skoldagen.

Grundskolan

KRISTDEMOKRATERNA ANSER ATT:

- välja skola ska fortsatt vara en rättighet. En mångfald av skolor, såväl avseende utförare som profil, är eftersträvansvärt.
- Internationella Engelska Skolans etablering i Charlottendal är mycket positiv, vilket inte minst visar sig i de långa väntetiderna för att få en plats i skolan.
- aktivt skolval ska tillämpas oavsett om man söker till en fristående eller en kommunal skola.
- vi ser gärna att skolorna inför betyg från årskurs 4.
- skolan ska i största möjliga utsträckning lämnas i fred från nya politiska experiment. Låt lärarna vara lärare och föräldrarna föräldrar.
- rektorerna måste ges förutsättningar att leda verksamheten.
- särskilt begåvade elever, och särbegåvade, ska uppmärksammas och ges det stöd de behöver för att kunna utvecklas.
- nolltolerans ska gälla mot mobbning.
- grundsärskolan ska ge eleverna, utifrån deras förutsättningar, samma möjlighet till träning, utbildning och lärande som övriga elever.
- kontinuerlig kompetensutveckling ska tillhandahållas för såväl skolledare och lärare som för övrig personal i skolan.
- kommunens kompetens- och rekryteringsplan för skolorna ska kontinuerligt uppdateras.
- ett nära samarbete ska finnas mellan skolan och det lokala näringslivet.
- det bör finnas fler vuxna i skolan, exempelvis klassmorfar eller klassmormor.
- digital elevhälsa bör utvecklas i Värmdö.
- en elevhälsogaranti ska införas som innebär att varje elev ska kunna komma i kontakt med elevhälsan under skoldagen.
- varje grundskola ska aktivt, och utan dröjsmål, uppmärksamma elever som har hög frånvaro och vidta de åtgärder som krävs för att få tillbaka elever som har omfattande problematisk frånvaro.
- grundsärskola ska ge eleverna, utifrån deras förutsättningar, samma möjlighet till träning, utbildning och lärande som övriga elever.

- organiserad fysisk aktivitet ska förekomma varje dag i skolan genom dels planerade lektioner/aktiviteter, dels skolgårdar som uppmuntrar till rörelse.
- barn med NPF-problematik ska ha rätt till en lämplig lärmiljö samt en fysisk skolmiljö och pedagogik som gör det möjligt att klara skolgången. Särskilda resursklasser eller undervisningsgrupper ska finnas tillgängliga för dessa barn.
- den som medvetet förstör skolmiljön, exempelvis genom klotter, ska medverka till att återställa skadan.
- skolresan förstärks vad avser relationen till det lokala näringslivet.
- läxhjälp i skolans regi ska erbjudas eleverna, efter ordinarie undervisningstid

Gymnasiet

KRISTDEMOKRATERNA ANSER ATT:

- ett nära samarbete ska finnas mellan skolan och det lokala näringslivet, exempelvis vad gäller lärlingsutbildningar, praktikplatser och studiebesök.
- fler gymnasieelever ska ges möjlighet att läsa kursen entreprenörskap. Därutöver är det viktigt att stimulera till företagande på gymnasienivå till exempel genom UF (Ung Företagsamhet).
- en elevhälsogaranti ska finnas som innebär att varje elev ska kunna komma i kontakt med elevhälsan varje dag.
- kontinuerlig kompetensutveckling ska tillhandahållas för såväl skolledare och lärare som för övrig personal i skolan.
- alla elever ska ges möjlighet att återkommande träffa utbildad studie- och yrkesvägledare för att kunna göra välgrundade studie- och yrkesval.
- varje gymnasieskola ska aktivt, och utan dröjsmål, uppmärksamma elever som har hög frånvaro och vidta de åtgärder som krävs för att få tillbaka elever som har omfattande problematisk frånvaro.
- den som medvetet förstör skolmiljön, exempelvis genom klotter, ska medverka till att återställa skadan.
- nolltolerans ska gälla mot mobbning.
- gymnasieskolan ska som helhet uppmuntra ideellt engagemang i föreningar, idrottsorganisationer och liknande.
- möjligheterna att tillföra civilförsvarsutbildning till Gustavsbergs gymnasium bör undersökas.

Så bygger vi Värmdö

Ett samhällsbyggande utifrån en kristdemokratisk värdegrund innebär att planera för trygga och vackra miljöer. Särskild hänsyn bör tas till arkitektoniska och kulturella värden samt Värmdös unika småskaliga skärgårdskaraktär. Vi behöver inte fler byggnader som sticker ut, vi behöver fler byggnader som smälter in. En god arkitektur gör människor på gott humör men också positivt inställda till ny bebyggelse och välkomnande till nya kommuninvånare.

Visst behöver samhällen förtätas, men Kristdemokraterna anser att det råder en förtätningshysteri. En majoritet av svenskarna vill bo i villa, någon gång i livet. Värmdö lider av underskott på småhus. Vi vill se moderna trädgårdsstäder i Värmdö.

För att utveckla skärgården behövs det skapas förutsättningar för bostäder i överkomliga prisklasser även i skärgården.

Bilen är omistlig för många Värmdös vardag. Värmdö är inte Södermalm. Det måste kommunen ta hänsyn till i planeringen av nya bostadsområden. Vi säger nej till alltför låga P-normer i samband med planläggning av nya bostadsområden.

De yttre centralorterna Djurö, Stavsnäs, Brunn och Hemmesta ska utvecklas med omsorg. Fastigheterna i de yttre centralorterna ska smälta in i omgivande arkitektur. Sex- eller sjuvåningshöga fastigheter inte är aktuella.

Värmdös väginfrastruktur är underdimensionerad. Det måste vi ta hänsyn till i den fortsatta bebyggelseplaneringen.

KRISTDEMOKRATERNA ANSER ATT:

- vid planering av framtida bebyggelse i centrala områden ska Arkitekturprogrammet och träbyggnadsstrategin vara styrande.
- det behövs ett helhetsgrepp på trafiksituationen vid Mölnvik, Grisslingerrakan, Ålstäket och Skärgårdsvärden och Trafikverket måste prioritera Värmdös utsatta väginfrastruktur.
- för att undvika att vägarna svämmar över måste vi växa med förnuft.
- det måste planeras för nya bostäder i överkomliga prisklasser på Möja där kommunen äger mark.
- kommunen ska bygga mer i modern träbyggnation.
- om de boende vill inreda källare eller vind till bostad ska detta inte hindras i planerna i s k PFO-områden om inga särskilda skäl föreligger.
- i en vidsträckt kommun som Värmdö kan inte bilen glömmas bort i planeringen av bostadsområden. Värmdöborna är och kommer under överskådlig framtid vara beroende av bilen.

- i de planerade centrumområdena ska bottenvåningar så långt som möjligt planeras för annat än bostäder såsom arbetsplatser och kommersiella verksamheter. Detta bidrar till en levande stad med rörelse.
- förskolor, skolor, äldreboenden och LSS-bostäder ska finnas med tidigt i planarbetet.
- att arbetet med att ta bort 60/40 begränsningen i kvarvarande områden ska fortsätta.
- Skurubron ska inte avgiftsfinansieras.
- ska vara öppen att pröva nya väglösningar för bättre framkomlighet i flera kommundelar
- den Östliga förbindelsen ska byggas.
- förbindelserna till Vaxholm, Roslagen och de norra delarna av Stockholm bör förbättras för att underlätta för de som arbetar i de norra delarna av Stockholm.
- Gustavsbergsprojektet ska prioriteras.
- det behövs fler bostäder åt unga, till exempel genom korttidskontrakt.
- kommunen ska uppmuntra hyresgäster i Värmdö Bostäder som önskar att ombilda till bostadsrättsförening. Det ger medel till Värmdö Bostäder att bygga nya hyresrätter.
- Värmdö bostadskö ska tas tillbaka.
- Värmdö kommun har många fritidshusområden som permanentas. För att Värmdö ska klara bostadsförsörjningen måste kommunen vara tillmötesgående så långt det bara går till att skapa fler byggrätter om de boende i området så önskar i samband med planläggningen.
- när nya områden planeras ska kommunen eftersträva en blandning av olika upplåtelseformer.
- vid markanvisningar bör kommunen så långt möjligt sälja mindre marklotter för att underlätta även för mindre byggherrar att köpa mark.
- inga parkeringsavgifter ska tas ut på kommunala vägar, kommunala parkeringar och infartsparkeringar.
- Trafikverket ska uppmuntras till att bygga om Trafikplats Hålludden och Ingarökrysset till moderna och fullt fungerande trafikplatser.
- i närheten av skolor ska planskilda övergångar eftersträvas i största möjliga utsträckning så att barn på ett tryggt sätt kan ta sig till och från skolan.
- utveckla befintliga och skapa fler kommunala badplatser runt om i kommunen likt Grisslinge och Södersved.

På vår fritid

Ett rikt utbud av kultur, fritidsaktiviteter och friluftsliv bidrar till ett samhälle där det är gott att leva. Tillgång till kultur kan bidra till att skapa en meningsfull fritid och livskvalitet. Det har också betydelse för att skapa en attraktiv kommun eller region. Ett samhälle utan ett rikt kulturliv är fattigt och missar den inspiration som kulturella uttryck förmedlar. Det offentliga ska dock inte primärt utföra verksamheten, däremot i samverkan med civilsamhälle och näringsliv skapa förutsättningar för att medborgarna ska kunna erbjudas ett rikt och varierande kultur-, fritids- och friluftsliv. Planerna på ett kulturhus i den gamla porslinsfabriken är en välkommen satsning för att skapa en mötesplats för alla medborgare. Tanken är att skapa en byggnad med bibliotek, mötesrum, lokaler för dans, musik, konst och design.

Kristdemokraterna anser att det är viktigt med fokus på barn och unga i kommunens kulturutbud och fritidsaktiviteter men det ska finnas även ett rikt utbud för våra äldre.

Ett samhälle kan inte förneka de andliga, själsliga och fysiska behoven eftersom det därmed skulle förneka sina medborgare. Genom ett rikt förenings- och församlingliv motverkas ensamheten i alla åldrar och samhällsgemenskapen främjas.

KRISTDEMOKRATERNA ANSER ATT:

- idrotten i Gustavsberg måste få en långsiktig och ekonomiskt försvarbar lösning. Kommunen bör sträva efter att hitta en samfinansiering.
- det måste till en hållbar lösning för Värmdö Sjöscoutkår under tiden Grisslingerrakan breddas och säkerställas att deras verksamhet kan vara kvar vid Ålstäket.
- Gustavsbergs hamn ska behålla och utveckla sin ställning som levande kulturellt centra i Värmdö. Vi vill skapa förutsättningar för såväl utökad konstnärlig som kommersiell verksamhet i hamnen. Verksamheten ska i största möjliga utsträckning bedrivas av andra aktörer än kommunen.
- civilsamhället, exempelvis idrottsföreningar, studieförbund, scouterna, samfund och andra organisationer ska ha en betydande roll i att bedriva kultur- och fritidsverksamhet.
- kommunen ska ta en aktivare roll i att söka medfinansiering från näringslivet när det gäller exempelvis nya idrottsanläggningar i kommunen.
- stödet till civilsamhället ska utformas så att det inte inskränker organisationernas självbestämmande förutsatt att organisationerna står upp för demokrati och mänskliga rättigheter.
- kommunala anläggningar såsom idrottshallar och skolor ska vara tillgängliga för föreningslivet.
- det ska vara mer av grundstöd och mindre av detaljstyrning vid bidragsgivning.
- organisationer som inte står upp för demokrati och mänskliga rättigheter ska inte kunna erhålla kommunalt stöd.
- personer med funktionsnedsättning ska ha en självklar tillgång till kultur- och fritidsutbud. Därutöver ska det finnas ett riktat utbud till dessa personer.
- musikskolan/kulturskolan ska vara en prioriterad del i kommunens barn- och ungdomsverksamhet med ambitionen att fler barn och unga ska nås av verksamheten.
- kultur ska erbjudas på äldreboenden i samverkan med kulturinstitutioner och civilsamhälle.

- kommunen ska realisera planerna på en samlingsportal för båtklubbar och båtföreningar på Värmdö.
- kommunen ska fortsatt stötta och utveckla hästsporten på Värmdö .
- kommunen ska etablera en strategi för Mountainbikeleder på lämpliga platser.
- det behövs fler ytor för spontan idrott

Ett Värmdö för alla

Detta är en utgångspunkt för vår politik när det gäller personer med olika typer av funktionsnedsättning men även personer som på olika sätt hamnat i ett socialt utanförskap eller en social utsatthet. Gemensamt för oss människor är att vi är sociala varelser med behov av små, naturliga gemenskaper. Därför bör i normalfallet familjen och andra anhöriga ges en central plats i det stöd som ges. Men den egna familjen är inte alltid tillräcklig för att klara av alla utmaningar. Insatserna ska stödja när det brister och stimulera de positiva krafter som finns hos varje person - det personliga ansvaret ska alltid beaktas. Risken för diskriminering och negativ särbehandling är något som måste beaktas. Idag finns tyvärr många som lever i olika typer av utsatthet, särskilt sårbara är barn i otrygga hem. Runt var femte barn lever exempelvis i förhållanden där båda eller någon förälder har ett riskbruk eller missbruk av alkohol. Alltför många ungdomar har även själva destruktiva dryckes- och drogvvanor.

Den ökande psykiska ohälsan bland barn och unga är en av vår tids största utmaningar. Det krävs såväl förebyggande som akuta insatser.

KRISTDEMOKRATERNA ANSER ATT:

- Hamnens verksamhet ska utvecklas för att ännu bättre stödja framförallt barn och stärka stödet till föräldrar.
- det ska finnas en familjecentral i Värmdö
- samarbetet Socialtjänst, Skola, Polis och Fritid, SSPF, ska utvecklas.
- strukturer för samverkan mellan förskola , skola, socialtjänst och ungdomspsykiatri måste stärkas för att barn i behov av stöd ska kunna fångas upp i tid.
- kommunen ska utveckla arbetet med att upptäcka och förebygga våld i nära relationer liksom hedersrelaterat våld och förtryck.
- det sociala arbetet ska ha fokus på att förebygga och hjälpa personer att inte hamna i ett beroende av försörjningsstöd.
- samverkan med försäkringskassa och arbetsförmedling ska utvecklas för att minska antalet personer med ekonomiskt försörjningsstöd.
- kommunen ska fortsatt vara ett föredöme i att anställa fler personer med funktionsnedsättning.
- utifrån förmåga och förutsättningar ska praktik, lärlingsplats eller ordinarie arbete kunna prövas som alternativ till daglig verksamhet.

- kommunen ska i sin bostadsförsörjningsplan ha en tydlig ambition att säkerställa försörjningen av bostäder för personer med funktionsvariation.
- utbudet av kultur- och fritidsaktiviteter för personer med funktionsvariation ska utvecklas.
- Bostad först-modellen ska utmytna i en "tak över huvudet-garanti".
- Kvinnojouren, brottsofferjouren och Manscentrum ska vara viktiga samarbetspartners för kommunen.
- en långsiktig och hållbar plan för korttidsverksamhet måste tas fram

Värmdöbor ska känna sig trygga

Sverige behöver fler poliser, polisen behöver fler maktmedel och vi behöver skärpta straff. Men vi får inte glömma det förebyggande arbetet och arbetet för att i alla lägen stötta familjen. Familjens roll att fostra och leda de unga är av största vikt.

För att en kommun ska vara attraktiv krävs det att medborgarna upplever den som trygg. Att bygga ett samhälle där människor känner sig trygga handlar om att ta till sig en mängd olika perspektiv. Alltifrån att skapa naturliga mötesplatser och hur vi arbetar med ljussättning till att bekämpa organiserad brottslighet och allt däremellan. I grunden handlar det dock om ett samhälle där medborgarna känner tillit, tillit till varandra och tillit till samhällets institutioner. Här fyller det civila samhället en betydelsefull roll. I föreningsengagemang fostras vi till tillit, ansvarstagande och civilkurage.

Sedan millennieskiftet har tyvärr grovt kriminella ungdomsgäng blivit ett fenomen i Sverige. Många upplever att otryggheten har ökat.

KRISTDEMOKRATERNA ANSER ATT:

- arbetet med belysningsstrategin ska fortsätta. Ökad belysning är från brottspreventionssynpunkt den mest kostnadseffektiva åtgärden.
- polisen ska finnas etablerad i kommunen.
- aktivt uppföljningsarbete ska göras inom socialtjänsten för att uppmärksamma personer som återkommande förekommer i ärenden inom barn- och ungdomsenheten.
- otryggheten i Gustavsbergs centrum ökar. Gustavsbergsprojektet måste intensifieras.
- trygghetsperspektivet ska vara en integrerad del i stadsbyggnadsarbetet för att undvika att miljöer skapas som upplevs otrygga.
- klotter ska omedelbart avlägsnas för att minska upplevelsen av otrygghet. Det bör göras möjligt att på Värmdö kommuns hemsida anmäla klotter om inte kommunen ska utveckla en app.
- kommunen ska ha en väl upparbetad kontakt med polisen för att tillsammans kunna motverka organiserad brottslighet.
- dialog ska föras mellan kommunen och polisen med syfte att komma fram till så kallade

medborgarlöften som en del i det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet.

- Familjecentral är en viktig förebyggande och trygghetsskapande mötesplats som ska finnas i Värmdö.

Ett företagvänligt Värmdö

Värmdö är en kommun med många små- och medelstora företag. Dessa företagare möts av en byråkrati som består av 1 200 lagar, 2 200 förordningar, 8 100 föreskrifter och allmänna råd samt 94 000 000 blanketter.

Kristdemokraterna i Värmdö vill skapa en hållbar samhällsutveckling, där hänsyn tas både till småföretagares vardag och till behovet av att kontrollera och säkerställa att verksamheterna drivs och fungerar som de ska.

Rättviks kommun har utvecklat konceptet ”tillväxt och tillsyn”, som både tar hänsyn till småföretagares vardag och behovet av tillsyn för att kontrollera och säkerställa att verksamheterna drivs och fungerar som de ska. Rättviks kommun har förändrat sitt sätt att ta ut avgifter, kommunicera med företagare samt prata om hållbarhet. I korthet innebär Rättviksmodellen mindre byråkrati och enklare regler för småföretagare. Det handlar bland annat om att ta bort förskottsbetalning för tillsyn och istället införa rådgivande samtal och faktura i efterskott. Detta för att underlätta för kommunens företagare.

Det här arbetet är inte enkelt. Förändring kan vara skrämmande för många och den svenska regeltillämpningen är en stark kultur.

En kommun med välmående och framgångsrika företag har lägre arbetslöshet, högre tillväxt och bättre förutsättningar att finansiera välfärden. Att förbättra attityderna till företagande är därför en angelägen politisk fråga. Värmdö har börjat klättra uppåt i rankingarna av kommuners företagsklimat. Det är en utveckling som ska fortsätta och öka. Ytterst är det en fråga om attityder, service och förståelse för företagets vardag och villkor. Genom ett bra företagsklimat lockar vi fler företag till kommunen vilket ger jobb och ökade skatteintäkter.

KRISTDEMOKRATERNA ANSER ATT:

- Värmdö ska bli en av Sveriges tio-i-topp rankade kommuner när det gäller näringslivsklimat.
- kommunen ska ha en välkomnande attityd och skapa enkla kontaktvägar gentemot näringslivet, inklusive arbetsintegrerande sociala företag.
- det ska finnas – och löpande följas upp – en policy mot osund konkurrens från kommunalt driven verksamhet.
- kommunen ska inte äga bolag som driver verksamhet på den öppna marknaden, d v s konkurrerar med privata företag.
- gymnasieskolan ska uppmuntra fler elever att starta och driva företag, exempelvis med stöd av Ung Företagsamhet.

- gymnasieelever ska erbjudas att bli "Sommarlovsentreprenörer".
- kommunledningen bör varje månad genomföra åtminstone två företagsbesök.
- Vuxen- och arbetslivsnämnden ska fortsatt i samverkan med näringslivet arbeta för att fler personer långt från arbetsmarknaden ska kunna få praktikplats och arbete

Ett hållbart Värmdö

Värmdö är landet nära staden. Det är jordbrukslandskap, skog och skärgård. Bebyggelsen är utspridd, som satelliter som kretsar kring kärnan i Gustavsbergs Centrum. Det är i regel långa avstånd för att ta sig från bostaden till köpcentrat eller idrottsaktiviteten. Det här gör att för många Värmdöbor utgör bilen en omistlig del i vardagen.

Vi anser inte att kommunen ska försvåra för bilresandet, vi ska istället göra det enklare att välja kollektiva trafikmedel för i synnerhet arbetsresorna. Vi ska ha ett bra utbud av infartsparkeringar och hög busstäthet i rusningstrafik. Vägtransporternas klimatproblem löses inte genom att begränsa transporter. Utan transporter har vi inget samhälle. Det är utsläppen vi ska jaga, inte transporter.

Det är också många som söker sig ut till Värmdö under sommarmånaderna, både sommargäster men också tillfälliga besökare som söker rekreation och bad under helger och lediga stunder och idrottsaktiviteter i Värmdös lokala idrottsföreningar med mera. Även för dessa är bilen ett nödvändigt transportmedel och Värmdös vägnät blir därför en viktig fråga även för barnfamiljer i angränsande kommuner.

Det finns spårreservat från Stockholm till Värmdö som på sikt skulle möjliggöra för spårbunden kollektivtrafik till och från Värmdö. Det skulle sannolikt bli väldigt dyrt och för att bli lönsamt förutsatta en än mer betydande befolkningsökning. Det finns mer kostnadseffektiva lösningar, till exempel s.k BRT – bussar (Bus Rapid Transport), bussar med extra hög kapacitet som går i egna körfält i tät trafik. Ett annat alternativ skulle kunna vara att anlägga en elväg från Ingarökryset till Stockholm. Kommunen bör aktivt följa utvecklingen av elvägarna och i samråd med Trafikverket och Region Stockholm utreda möjligheterna att anlägga en elväg mellan Ingarökryset och Slussen.

Vi ska inte införa parkeringsavgifter på kommunala vägar för bilisterna, vi ska istället arbeta för fler laddstationer för personbilar så att vi underlättar för alla de som nu funderar på att köpa en elbil.

Vi ska bygga mer bostäder i trä. Byggandet av bostäder orsakar nationellt lika mycket koldioxidutsläpp som den samlade personbilstrafiken. Genom en övergång till träbyggnation minskas utsläppen med 30-40 procent jämfört med motsvarande byggnation i traditionell byggnadsteknik.

Och när kommunen upphandlar ska det ställas relevanta miljö- och klimatkrav och kraven ska följas upp.

KRISTDEMOKRATERNA ANSER ATT:

- det behövs fler infartsparkeringar.
- Värmdö kommun inte ska införa kommunala parkeringsavgifter och inte ha låga parkeringsnormer vid planering av nya bostadsområden.
- i samband med planering av nya bostadsområden ska det tillses att det finns laddplatser för elfordon.

- vindkraftsprojektet utanför Sandhamn skulle innebära ett allvarligt ingrepp i vår unika natur- och skärgårdsmiljö.
- kommunen ska driva på Region Stockholm att vidta åtgärder för att göra kollektivtrafikresandet än mer attraktivt, exempelvis genom att korta restider och öka tillgängligheten.
- kapacitetsförstärkande åtgärder för kollektivtrafiken mellan Ingarökryssset och Stockholm bör utredas, t ex BRT-busstrafik eller anläggandet av elväg för i första hand bussar.
- Värmdö ska arbeta för en ökad andel ekologiska och närproducerade livsmedel i måltidsverksamheten inom förskola, skola och äldreomsorg
- Värmdö ska bygga mer bostäder och offentliga lokaler i modern träbyggnadsteknik när kommunen bygger åt sig själv och uppmuntra andra aktörer att bygga i trä enligt den antagna träbyggnadsstrategin.
- upphandling av närodlade livsmedel ska främjas genom mindre omfattande upphandlingar för att fler och mindre leverantörer ska kunna medverka.
- ställa relevanta miljökrav vid upphandlingar.
- kommunen ska satsa på fortsatt utbyggnad och underhåll av gång- och cykelvägsnätet.
- mängden avfall ska minska, såväl kommunalt avfall, verksamhetsavfall, avfall under producentansvar samt avfall från offentliga miljöer.
- andelen kommunalt avfall inklusive grovanfall som återanvänds eller materialåtervinns ska öka.
- kommunen ska sälja vindkraftsverket som kommunen äger i Sundsvall.
- fler våtmarker ska restaureras runt om i kommunen

Kommunen är till för invånarna

Värmdö kommun är till för dess invånare. Varje bortslösad krona är stöld från folket. Kommunen har fått ett allt större åtagande, vilket innebär att arbetsgivaransvaret omfattar fler anställda och fler yrkeskompetenser. Det ställer större krav på styrning och uppföljning av sambandet mellan resurser, prestationer, resultat och effekter i verksamheterna. Det ställer också krav på ständiga prioriteringar, effektivisering och förnyelse av verksamheterna.

En utmaning för Värmdö är att med en åldrande befolkning är det fler som ska försörjas. Ett liknande problem uppstår om vi får stora grupper som hamnar utanför arbetskraften på grund av misslyckade studier eller bristande integration. Detta i kombination med medborgare som successivt får allt högre förväntningar på vad det offentliga ska stå för riskerar att skapa en olöslig ekvation. Därför behöver vi föra en diskussion om vad vi faktiskt kan förvänta oss att det offentliga står för, men också hur kommunens verksamhet kan utvecklas och bli mer effektiv.

Målet måste vara tydligt: Värmdö kommun ska vara bäst på att vara kommun.

KRISTDEMOKRATERNA ANSER ATT

- kommunen ska drivas med hög effektivitet och ett gott förvaltarskap där kärnverksamheterna prioriteras.

- upphandling ska ses som en strategisk fråga för kommunen och det inledda arbetet med kategoristyrning ska intensifieras.
- kommunen ska regelbundet följa upp sina upphandlingar för att kontrollera att leverantörerna följer avtalen.
- kommunen måste hejda kostnadsökningarna genom ett omfattande effektiviseringsarbete. Samarbetet med angränsande kommuner bör intensifieras för att dela på kostnader.
- kommunalskatten ska sänkas stegvis med målet att kommunalskatten på sikt ska tillhöra den lägre kvartilen i länet.
- styrning och uppföljning av sambandet mellan resurser, prestationer, resultat och effekter i verksamheterna ska återkommande utvärderas.
- välfärdstjänsterna ska kunna levereras av en mångfald av utförare.
- kommunen ska uppmuntra och stödja föreningar och enskilda som vill ta ett större ansvar i samhällsgemenskapen. Kommunen gör inte allt bäst.

Integration

En vital samhällsgemenskap innebär att medborgarna känner delaktighet och tar ansvar inte bara för de närmaste utan för hela samhället. Denna känsla av delaktighet, tillit och ansvarstagande är avgörande för ett gott samhälle. Den är dessutom en god grund för en fungerande integration. Om integrationen däremot misslyckas är det i sig ett hot mot samhällsgemenskapen. Här ställs krav på oss som bor här sedan länge att vara öppna och inkluderande men också på dem som kommer hit att anstränga sig att bli en del av sitt nya land och acceptera de grundläggande värderingar vårt land vilar på. Att bygga upp parallellsamhällen får inte vara ett alternativ.

När många invandrare kommer till ett land under kort tid sätts samhällsgemenskapen på prov. Att de som kommer hit snabbt lär sig språket och kommer i egen försörjning är avgörande. Vi har redan idag problem med så kallade utanförskapsområden. Om vi inte lyckas med integrationen kommer problemen att fördjupas.

KRISTDEMOKRATERNA ANSER ATT:

- för att erhålla försörjningsstöd ska man gå SFI och kurs i samhällsorientering.
- introduktionsutbildning i språk och samhällskunskap för nyanlända bör vara obligatorisk.
- lovskola ska erbjudas alla elever som inte når målen i svenska som andraspråk.
- personalen inom förskola, skola och socialtjänst ska fortbildas för att kunna upptäcka och bemöta hedersproblematik.
- arbeta för att praktikplatser för nyanlända ska tillhandahållas i samverkan mellan arbetsförmedling, kommun och näringsliv.
- försörjningsstöd ska kombineras med aktivitetskrav.
- det lokala näringslivet ska uppmuntras att delta i mentorskapsprogram för nysvenskar som vill starta eget.
- preventiva åtgärder är viktiga för att förebygga att barn och ungdomar hamnar i droger och kriminalitet.

En levande skärgård

Kristdemokraterna vill verka för förbättrade förutsättningar att både bo och verka i skärgården. Skärgården är ett viktigt turistmål och vill vi att den hållbara turismen ska öka måste människor både kunna bo och driva verksamhet i skärgården. Allt hänger ihop.

I en skärgårdskommun som Värmdö är båtlivet rikt och utgör en viktig del av 10.000 tals Värmdöbors fritid och arbetssituation. Det är viktigt att kommunen stöttar med möjligheter och lösningar så att båtlivet kan fortsätta att vara en del av vår vardag och fritid.

Våra fritidsbåtar och arbetsbåtar har sedan lång tid tillbaka varit en förutsättning för rekreation men också ett sätt att överleva då fiske, transport och hantverkare har samma behov som fritidsbåtlivet vad gäller hamnar, egna bryggor och vinteruppställning i anslutning till hamnarna och båtklubbar.

Kommersiella marinor, ideella båtklubbar, tomtföreningar med båtplatser och bryggor men även privata egna små hamnar har samma behov av lyhördhet och prioritering från kommunens sida då verksamheten ofta har pågått i många generationer bakåt i tiden. Därför anser vi att kommunen kan ytterligare förbättra förutsättningarna för de medborgare som är beroende av båtlivet.

KRISTDEMOKRATERNA ANSER ATT

- den digitala infrastrukturen är avgörande för den bofasta befolkningen, exempelvis tillgång till bredband, fjärrundervisning i skolorna, tillgång till läkare och hjälp för de äldre via digitala kanaler.
- avloppsfrågan i skärgården ska lösas.
- strandskyddsregelverket måste göras om från grunden. Idag försvårar det en utveckling av boende i skärgården.
- Horstensleden inte ska byggas.
- näringslivet i skärgården ska breddas och underlättas. Mindre krångel för restauranger och handel i skärgården.
- kommunen ska utreda hur vattenvägarna kan utnyttjas bättre för arbetsplatspendling.
- kommunen ska i samråd med Storstockholm och Region Stockholm verka för en lämplig plats av luftburna transporter av olika slag. Syftet är att skapa en levande skärgård med luftburen hemtjänst, skoltransporter, samt kunna skicka medicin och varor med tyngre drönare, samt erbjuda en återetablering av ambulanshelikoptern inom kommunen.
- Utveckla besöksnäringen

